

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọmbà Mèrìndínlọgọ̀rìn

Sísi Àwọn Àsọtẹ̀lẹ̀: Ìkòsílẹ̀ Ìmọ̀lẹ̀ ní 1856 àti Àwọn Àbájáde Rẹ̀

Jeff Pippenger

2024-02-09

Ní ọdún 1856 ni ìmọ̀lẹ̀ “àwọn ìgbà méje” tú sílẹ̀, àti ní ọdún 1863 ni a kọ ìmọ̀lẹ̀ náà sílẹ̀. Wòlì látì Jùdà mú ìmọ̀lẹ̀ náà wá sọdò ọba búburú Jeroboamu, Jeroboamu sì kọ ìmọ̀lẹ̀ náà. Isaiah mú ìmọ̀lẹ̀ kan náà wá sọdò ọba búburú Ahasi, ọun náà sì kọ ọ. Nítorí kíkọ ìmọ̀lẹ̀ tí ó ní ìbáṣepọ̀ pẹ̀lú adágún Šiloah sílẹ̀, àwọn ijọba Jeroboamu méjèjì (ti àríwá) àti Ahasi (ti gúúsù) ni a mú lọ sí ìgbèkùn ní wọwọ̀ ọba kan látì àríwá ní 723 BC, àti 677 BC lẹ̀sẹ̀sẹ̀.

Mósè, nínú ìṣòtẹ̀ Áárónì; Aísáyà pẹ̀lú Áhásì àti Jérémayà pẹ̀lú àwọn ọba mìíràn, dúró fún àwọn olóòótọ̀ nínú itàn Milléráítì, tí gbogbo wọn sì n sojú àwọn ọ̀jìṣẹ̀ ìmọ̀lẹ̀ nínú ìṣòtẹ̀ ikeyìn-ayé. “Àkókó” idààmú ikeyìn-ayé ti ọdún 1863, àti “ikeyìn” idààmú ikeyìn-ayé ti “ìṣẹ̀lẹ̀-ìlẹ̀ ńlá” ti Ìfihàn orí kẹ̀tálá [11] (òfin Ojọ̀ Àìkú tí ǹ bọ̀ láìpẹ̀), ni a sojú rẹ̀ nínú gbogbo àwọn ilà àsọtẹ̀lẹ̀ wònyí. Wòlì látì Jùdà dúró fún wòlì kan tí ó yí padà sẹ̀yìn kúrò nínú ojúṣe rẹ̀, tí ó sì parí ní títẹ̀ sínú ibojì kan náà pẹ̀lú Pùrótésítàntì apẹ̀yìndà. Ikú rẹ̀ àti ìsínkú rẹ̀ jẹ̀ idáhùn sí yíyan rẹ̀ látì jẹ̀ àti látì mu oúnjẹ̀ tí wòlì èké Bẹ̀tẹ̀lì.

Ìdájọ̀ ti iborí tí ijọ̀ àgbà papacy (ọba Ásíríà) yóò ṣe nígbà ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú, èyí tí a ti fi àpẹ̀rẹ̀ hàn nínú itúkà àwọn ijọba àríwá àti gúúsù ti Jeroboamu àti Ahasi, bá ipín ayanmọ̀ wòlì Jùdà mu, nítorí ó kú láàárín “kinniún” àti “kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀.” “Kinniún” náà ni àmì Bábílónì, èyí tí ní àwọn ojọ̀ ikeyìn jẹ̀ papacy.

Ó sì ṣẹ̀lẹ̀ pé, léyìn tí ó ti jeun, àti léyìn tí ó ti mu, ó jókòó kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ fún un, iye nì, fún wòlì náà tí ó ti mú padà wá. Nígbà tí ó sì ti lọ, kinniún kan bá a lójú ọ̀nà, ó sì pa á: a sì sọ òkú rẹ̀ sí ojú ọ̀nà, kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ náà sì dúró légbẹ̀ rẹ̀, kinniún náà pẹ̀lú dúró légbẹ̀ òkú náà. Àwọn ènìyàn sì kojá lọ, wọn sì rí òkú náà tí a sọ sí ojú ọ̀nà, àti kinniún náà tí ó dúró légbẹ̀ òkú náà: wọn sì wá sọ ọ̀ ní ilú tí wòlì àgbà náà ǹ gbé. Nígbà tí wòlì tí ó mú un padà wá kúrò lójú ọ̀nà gbọ̀ èyí, ó ní, Ọ̀kúnrin Ọ̀lórùn ni, èni tí kò ṣẹ̀gbọ̀ràn sí ọ̀rọ̀ Olúwa: nítorí náà ni Olúwa fi dá a lé kinniún lówó, èyí tí ó ya a, tí ó sì pa á, gégé bí ọ̀rọ̀ Olúwa tí Ó sọ fún un. Ó sì bá àwọn ọ̀mọ̀ rẹ̀ sọ̀rọ̀ pé, È jókòó kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ fún mi. Wọn sì jókòó rẹ̀. Ó sì lọ, ó sì rí òkú rẹ̀ tí a sọ sí ojú ọ̀nà, àti kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ àti kinniún náà tí wọn dúró légbẹ̀ òkú náà: kinniún náà kò jẹ̀ òkú náà, bẹ̀ ni kò ya kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ náà. Wòlì náà sì gbé òkú ọ̀kúnrin Ọ̀lórùn náà, ó sì fi lé kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ náà lórí, ó sì mú un padà wá: wòlì àgbà náà sì wá sí ilú látì ṣọ̀fọ̀ àti látì sin ín. Ó sì tẹ̀ òkú rẹ̀ sínú ibojì tirẹ̀; wọn sì ṣọ̀fọ̀ rẹ̀, wọn ní, Áà, arákúnrin mi! Ó sì ṣẹ̀lẹ̀, léyìn tí ó ti sin ín tan, pé ó bá àwọn ọ̀mọ̀ rẹ̀ sọ̀rọ̀ pé, Nígbà tí mo bá kú, ẹ̀ sin mí sínú ibojì nínú èyí tí a ti sin ọ̀kúnrin Ọ̀lórùn náà; ẹ̀ fi egungun mi sí ègbẹ̀ egungun rẹ̀: nítorí ọ̀rọ̀ tí ó kéde nípasẹ̀ ọ̀rọ̀ Olúwa sí altàrì tí ó wà ní Betele, àti sí gbogbo ilẹ̀ àwọn ibi gíga tí ó wà ní àwọn ilú Samaria, yóò ṣe ní tòótọ̀. 1 Ọba 13:11–32.

Wòlì ti Jùdà kú láàárín àmì méjì. Kinniún jẹ̀ àmì Bábílónì, àti Bábílónì ọ̀de-òní ní àwọn ojọ̀ ikeyìn ni Ọba Àríwá, èni tí yóò dé ọ̀pìn rẹ̀ láísí èni kankan látì ràn án lówó nínú Dániẹ̀lì orí kẹ̀tálá, ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀rínlẹ̀lọ̀gbọ̀n. Àmì àṣẹ̀ rẹ̀ ni ijọ̀sìn oòrùn, èyí tí í ṣe iríra ẹ̀lẹ̀kẹ̀rìn, àti níbi tí a ti ṣàfihàn iran kẹ̀rìn

ti Adventismu ti Laodikea gégé bí ẹni tí n foribalẹ sí oòrùn nínú Ìsíkiélì orí kejọ. Nínú àlá Miller, a fi hàn án pé kí í ẹ pé àwọn iyebiye nàà nikan ni a tú ká, tí a sì bo wọn mọlẹ, sùgbón pé àpótí nàà fúnra rẹ pẹlú, èyí tí ó dúró fún Bíbélì, ni a tún fà ya.

Ní iran kẹta ti Adventism, iṣẹ fifi ilò àwọn ohun tí wón n pè ní àwọn ìtumò Bíbélì òde-òní wolé ni a gbéga lárugẹ láti ọwọ aṣáájú Adventism. Àwọn ìtumò tí a n pè ní òde-òní wònyí ni a mú jáde láti inú àkójopò ìwé-àkòsílẹ̀ tí a ti bàjẹ, èyí tí àwọn onímò ẹkọ-ìsin ti ọkùnrin ẹṣẹ, àti ti Protestantism apẹyindà, n gbéga lárugẹ. Àpótí Miller ni King James Version, èyí tí a tùmò láti inú àwọn ìwé-àkòsílẹ̀ tí kò bàjẹ.

Ní iran kẹrin ti Adventismu Laodisea, ijọ nàà ti dara pọ mọ Àjọ Àgbáyé ti àwọn Ijọ, àjọṣepọ ti ijọ Róòmù àti àwọn ọmọbinrin rẹ. Adventismu jiyàn fún ọpọlọpọ ọdún, fún ànfààní agbo wón tí n sùn, pé àwọn kàn jẹ “olùwòye” ní Àjọ Àgbáyé ti àwọn Ijọ, títi àwọn ọfin inú àjọ búburú nàà fi sí i payá pé ipò “olùwòye” dúró fún ọmọ ẹgbẹ pípé tí ó ní ẹtọ idibò!

Nínú iran kẹrin wón, wón fi àmì ẹyẹ wúrà fún “ọkùnrin ẹṣẹ” lẹ́mejì. Ó kéré tán ọkan lára àwọn àmì ẹyẹ nàà ni a fi ìtumò Kátólíkì nípa Ìpadàbọ Keji ti Kristi tẹ sí i, ní fifi Jesu hàn bí ó ti n tẹ ẹṣẹ Rẹ lé ayé nígbà ìpadàbọ Rẹ, ó sì ní ìmọlẹ-órí bí oòrùn ti Kátólíkì lẹyìn Kristi, àti àkótán Kátólíkì ti àṣẹ kẹrin, èyí tí ó kan so pé, “rántí ojọ ìsinmi.” Nínú igbẹjọ ilé ejọ kan (èyí tí í ẹ ikéde ọfin), Ààrẹ General Conference jẹrì níbi tí ó ti so pé ijọ Seventh-day Adventist tẹlẹ gbà pé ipò pòdù ni aṣòdì sí Kristi, sùgbón pé ijọ rẹ ti pé tipé tí wón ti fi igbàgbọ yẹn “sínú àkójopò idotí itàn.”

Ìrira kẹrin (iran) ni ibi tí àwọn olórí méeédógún [mèjìdínlógbòn-ún?] ti ijọ Jerusalemu n tẹri ba fún oòrùn. Àwọn irira tí n lo síwájú bèrẹ pẹlú ère owú tí a gbé kalẹ ní ẹnu-òná, tí ó fi àmì sí ibèrẹ. Wólí láti Júdá parí sí fifi í sin pẹlú Pùròtẹsítàntì aláyidà, kiniún nàà (Bábilóni) sì pa á, nítorí pé ó padà sí ọná iṣe Pùròtẹsítàntì aláyidà, nítorí nàà kò sì lè mọ pé Róòmù ni ó n fi iran nàà múlẹ, àti ní ibi tí kò bá sí iran tí a fi àmì ọkùnrin ẹṣẹ múlẹ, ní ikẹyìn iwọ yòò wà ní apá ọkùnrin ẹṣẹ.

“Àwọn tí ó bá dàrú nínú ọye wón nípa ọrọ nàà, tí wón kò sì rí ìtumò aṣòdì sí Kristi, dájúdájú wón yóò fi ara wón sí ipò ti aṣòdì sí Kristi.” Kress Collection, 105.

A sin wolii ti Jùdià ni a sin pọ mọ wolii èké ti Bẹtẹli, ẹni tí ó pè é ní “aràkùnrin” rẹ, a sì rí i ní òkú láàárín àmì méjì. “Kinníún” nàà ṣàpẹrẹ àikùná rẹ láti lóye aṣòdì sí Kristi, “kẹtẹkẹtẹ” sì jẹ àmì ìsin Íslámù. Adventismu ti Laodicea ti fi hàn tẹlẹ nípasẹ idakẹjẹ rẹ nípa September 11, 2001, pé kò mọ pé kókó-ọrọ Íslámù ti Ègbé kẹta jẹ ihin Réré Kígbe Láààrọ Òru, ifẹṣẹmulẹ òjò àfẹyinti. Àimọ́kan ifẹṣẹmulẹ òjò àfẹyinti jẹ ikú! Òjò àfẹyinti bèrẹ ní September 11, 2001 nígbà tí àngẹli alágbára ti Ìfihàn orí kejìdínlógún sọkalẹ, nígbà tí a wó àwọn ilé nílá ilú New York lulẹ. “Òjò” nàà jẹ ihin iṣẹ, a sì gbòdò mọ ihin iṣẹ nàà kí a lè gbà á.

“A kò gbòdò dúró de òjò ikẹyìn. Ó n bọ wá sórí gbogbo àwọn tí yóò mọ, tí wón yóò sì fi iri àti àwọn òjò oore-ọfẹ tí n rọ sórí wa ẹ tiwón. Nígbà tí a bá kó àwọn iyókù ìmọlẹ jọ, nígbà tí a bá moyì àwọn àánú dájúdájú ti Olórùn, ẹni tí ó nífẹ kí a gbẹkẹlẹ E, nígbà nàà ni gbogbo ilé rí yóò ẹ. [A fa Isaiah 61:11 yọ.] Gbogbo ayé ni a ó fi ògo Olórùn kún.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 984.

“Gbogbo ayé” ni ó mọ ohun tí ó ṣe lẹ ní September 11, 2001, sùgbón kí a lè gba ihin iṣe tí ó bèrè níbè tí yóò sì nígbèyìn-òpin mú kí gbogbo ayé tan mọlẹ pẹlú ògo Ọlórún, a gbódò mọ ihin iṣe náà. Ọrò náà “mọ,” tùmọ sí “látí tún rántí tàbí tún gba ìmọ nípa ohun kan padà, yálà pẹlú ijéwọ ìmọ náà tàbí láísí i. A mọ èniyàn kan ní ìjìnnà, nígbà tí a bá tún rántí pé a ti rí i rí tẹlẹ, tàbí pé a ti mọ ọn tẹlẹ rí. A mọ àwọn àbùdá ojú rẹ tàbí ohùn rẹ.” Webster’s 1828 Dictionary.

Ọnà kan ṣoṣo tí Adventist Laodicea lè gbà mọ ifẹṣẹmulẹ òjò ikẹyìn tí ó dé ní September 11, 2001, ni bí wọn bá mọ pé wọn ti rí ifarahàn agbára ọrun kan náà ní igbà àtíjọ. Ní August 11, 1840 ni ángẹlì alágbára ti Ifihàn mewaá sọkalẹ, nígbà tí àṣotélé Ègbé kejì ti Islam ṣe. A tún sọ itàn náà di pípé pátápátá nígbà tí ní September 11, 2001 ángẹlì alágbára ti Ifihàn mejọlá sọkalẹ nígbà tí àṣotélé Ègbé kẹta ti Islam ṣe, àti pé àimọ Islam ti Ègbé kẹta yẹn ni kí a gbé lọ lóri kẹtẹkẹtẹ igbó ti Arabia sí ikú tí kinniún Babiloni òde-òní mú wá.

Àwọn ọmùtí Efraimu, tí kò lè ka iwé tí a fi èdidi di, kò lè rí àtúnṣe itàn àwọn Millerite, nítorí pé ìmọ idánimọ náà dá lóri ọnà iṣe òjò àipé tí “ilá lé ilá.” Èrò náà pé ifarahàn agbára Ọlórún nínú itàn àwọn Millerite ni a tún ṣe ní àwọn ojọ ikẹyìn, kò lè dúró lóri ọnà iṣe Ọjọ Púròtẹsítànti apẹyindà àti Kátólíkì.

“Ángẹlì tí ó darapọ mọ ikéde ihinrere ángẹlì kẹta ni yóò fi ògo rẹ tan gbogbo ayé mọlẹ. A ti sọ iṣe kan tẹlẹ níhin-in, tí iwọn rẹ yóò kàn káakiri ayé, tí agbára rẹ sì yóò jẹ àilówó-mẹsẹ. Ọjọpáda ibowí Kristi ti ọdún 1840–44 jẹ ifihàn ológo ti agbára Ọlórún; a sì gbé ihinrere ángẹlì àkókó dé gbogbo ibudó iṣe-iránṣe ní ayé, àti ní àwọn orilẹ-èdè kan, ife sí ẹsin pọ jù lọ níbè, èyí tí a ti rí ní ilẹ kankan látí igbà Àtúnṣe ti ọrúndún kerindínlógún; sùgbón a oó fi gbogbo wọnyí silẹ séyìn nípasẹ ọjọpáda alágbára lábẹ ikilọ ikẹyìn ti ángẹlì kẹta.” The Great Controversy, 611.

Àwọn aṣájú afójú tí Ísírẹlì igbà òde òní ni ọnà iṣe wọn fi mú látí kọ ọtítọ náà silẹ pé àtúnṣe ifihàn agbára Ọlórún yóò wà ní àwọn ojọ ikẹyìn, gégé bí ó ti rí ní àwọn ọdún igbàni.

“Níbi ni a ti rí i pé Ọjọ—ibi mímọ Olúwa—ni ó kókó ní ifarapa ibínú Ọlórún. Àwọn àgbàlagbà, àwọn eni náà tí Ọlórún ti fi imọlẹ nílá fún, tí wọn sì ti dúró gégé bí oluṣọ àwọn ire emi àwọn èniyàn, ti da igbékẹlẹ tí a fi lé wọn lówó. Wọn ti gba ipò pé kò ye kí a máa retí àwọn iṣe iyanu àti ifarahàn agbára Ọlórún tó hàn gbangba gégé bíi ti ojọ igbàni. Àkókó ti yí padà. Ọrò wọnyí mú àìgbàgbọ wọn lágbara, wọn sì n wí pé: Olúwa kì yóò se rere, bèè ni kì yóò se búburú. Ó kún fún aánú jù látí bẹ àwọn èniyàn Rẹ wò nípa idájọ. Báyii ni ‘Àlàáfia àti ààbò’ se di igbe látí ẹnu àwọn ọkúnrin tí kì yóò tún gbé ohùn wọn sókè bí ipè látí fi àṣiṣe wọn hàn fún àwọn èniyàn Ọlórún àti ẹṣe wọn fún ilẹ Jékóbù. Àwọn ajá adití wọnyí tí kò fẹ gbó ni àwọn tí yóò ní irírí ẹsan òdodo Ọlórún tí a ti ṣe sí. Àwọn ọkúnrin, àwọn ọmọbìnrin, àti àwọn ọmọ kéékèké yóò sègbé papọ.” Testimonies, volume 5, 211.

Ifójú Laodíkia ti àwọn ọkúnrin ọlómowé tí n sàkóso àwọn aláikọni ní Jerusalemu kò jẹ kí wọn lè mọ òjò àkẹyìn náà, nítorí kì i se pé wọn n lo ọnà itumọ Bíbẹlì tí a ti bàjẹ nikan, sùgbón pẹlú, àwọn ipinnu tí irònú èké wọn mú wọn dé sí fi wọn sí ipò kan níbi tí wọn yóò ti sé ifihàn agbára Ọlórún kankan ní ojọ iwájú, gégé bí ó ti rí ní àwọn àkókò àtíjọ. Síbè, Málákì orí kẹta fi hàn pé nígbà tí Ojísẹ Májẹmú náà bá sọ àwọn ọmọ Léfi di mímọ, nígbà náà ni ẹbọ náà yóò rí bí ti ojọ àtíjọ.

“Èléríí Otító náà kéde pé, ‘Mo mo işé rẹ.’ ‘Ronúpiwàdà, kí o sì şe işé àkòkò.’ Èyí ni idánwò tòótó, èrì pé Èmí Olórún nì şişé nínú okàn láti fi ifé rẹ kún inú rẹ. ‘Èmi yóò tò ọ wá lójúkan, èmi yóò sì yọ ọpá fitilá rẹ kúrò ní ipò rẹ, bí kò şe pé o bá ronúpiwàdà.’ Ijọ dàbí igi aláiso èso tí, nígbà tí ó ti gba iri àti ọjò àti imólẹ oòrùn, ó yẹ kí ó ti mú èso jáde lópòlopò, şùgbón lóri èyí tí àwàrí Olórún rí, kò sí ohun kan bí kò şe ewé nìkan. Èrò tó şe kókó gan-an fún àwọn ijọ wa! Ó şe kókó lóòótó fún olúkúlùkù èniyàn! Iyanu ni sùúrù àti ifaradà Olórún; şùgbón ‘bí kò şe pé o bá ronúpiwàdà,’ yóò tán; àwọn ijọ, àwọn ilé-işé wa, yóò máa lọ láti àìlera sí àìlera, láti àşà ijòşin tútù sí okú-èmi, nígbà tí wón nì wí pé, ‘Mo lórò, mo sì ti pò sí i nínú orò, èmi kò sì nilò ohun kan.’ Èléríí Otító náà wí pé, ‘Iwọ kò sì mò pé aláíní irèwèşì ni ọ, àti eni àánú, àti talàkà, àti afójú, àti ihòhò.’ Şé wọn yóò rí ipò wón ní kedere láéláé?”

“Ifihàn agbàyanu ti agbàra Olórún yóò wà nínú àwọn ijọ, şùgbón kì yóò şişé lóri àwọn tí kò tii rẹ ara wón silẹ níwájú Olúwa, tí wón kò sì tii şì ilẹkùn okàn wón silẹ nípasẹ ijéwọ èşè àti irònúpiwàdà. Nínú ifihàn agbàra náà tí nì tan ayé mólẹ pèlú ògo Olórún, wón yóò rí nínú rẹ ohun kan şoşo tí nínú ifójú wón wón ro pé ó léwu, ohun kan tí yóò jí ibèrù wón sókè, wón yóò sì múra tán láti kọ ojú ijà sí i. Nítorí pé Olúwa kò şişé gégé bí irònú àti ifojúşonà wón, wón yóò tako işé náà. ‘Èé şe ni,’ ni wón wí, ‘kí àwa má bàa mò Èmí Olórún, nígbà tí a ti wà nínú işé náà fún ọpò ọdún báyii?’—Nítorí wón kò dáhùn sí àwọn ikilò, àwọn èbè àwọn iranşé Olórún, şùgbón wón fi ifaradà şọ pé, ‘Èmi ní orò, a sì ti mú mi pò sí i pèlú ohun iní, mi ò sì nilò nìkan kan.’ Èbùn, irírì pípé, kì yóò şọ èniyàn di ọnà imólẹ, bí kò şe pé wón fi ara wón sí abé imólẹ dídán ti Oòrùn Ododo, tí a sì pè wón, tí a sì yàn wón, tí a sì pèsè wón nípasẹ èbùn Èmí Mímó. Nígbà tí àwọn èniyàn tí nì bá nìkan mímó lò yóò rẹ ara wón silẹ lábé ọwọ agbàra Olórún, Olúwa yóò gbé wón ga. Yóò şọ wón di èniyàn imòye—àwọn èniyàn tí wón lórò nínú oore-òfẹ Èmí rẹ. Àwọn àbùdá iwà wón tí ó lágbàra, tí ó kún fún imotara-èni-nìkan, ilíle-orí wón, ni a ó rí nínú imólẹ tí nì tàn láti ọdò Imólẹ ayé. ‘Èmi yóò tò ọ wá kánkán, èmi yóò sì yọ ọpá-fitilá rẹ kúrò ní ipò rẹ, bí kò şe pé kí o ronúpiwàdà.’ Bí ẹ bá fi gbogbo okàn yín wá Olúwa, a ó rí i fún yín.” Review and Herald, December 23, 1890.

Aşójú ikú wòlì ará Judea ni a fi hàn nípasẹ “kinniún” Babiloni igbàlódé, èyí tí í şe àmì àşotélé tí ó fi iran itàn àşotélé múlẹ, àti pèlú nípasẹ “kètekété” náà. Ikòkò àkòkò Islam nínú Ìwé Mímó ni nígbà tí a şe ifihàn Işimaeli gégé bí “èni igbó.”

Yóò sì jé èniyàn igbó; ọwọ rẹ yóò sì lòdì sí olúkúlùkù èniyàn, ọwọ olúkúlùkù èniyàn yóò sì lòdì sí i; yóò sì máa gbé níwájú gbogbo àwọn arákùnrin rẹ. Jẹnẹsìsì 16:12.

Ofin ikilò àkòkò nínú Ìwé Mímó fi hàn pé gbogbo àwọn àbùdá àmì náà gbódò wà nínú rẹ; nítorí Orò Olórún jé irúgbìn, irúgbìn sì ní gbogbo DNA tí ó yẹ láti mú kí gbogbo ewéko náà dé sí imúşẹ. Orò tí a túmọ sí “èniyàn igbó” ni orò tí ó dúró fún “kètekété Arabia igbó.” “Kètekété” nínú Ìwé Mímó òtító jé okan lára àwọn àmì Islam.

Ìròyìn Ìsíkiéli nínú orí kejilélógbòn pé àwọn egungun okú yóò di aláàyè, níbi tí wón yóò ti dide gégé bí ogun alágbàra, ni iròyìn Ìsílámù ti Ègbé kẹta, àti pé iròyìn náà ni iròyìn Igbe Òru Àárín ti àwọn ojọ ikeyin. Sister White kòni ní tààrà pé iwólé işegun Kristi sí Jérúsálémù şojú fún iròyìn Igbe Òru Àárín.

“Kígbe òru àárín kò gbé ara rẹ lórí àrìyànjìyàn tó bèè gégé bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ẹ̀rì Ìwé Mímọ̀ rẹ̀ ẹ̀ kedere, tí ó sì péye láísí àrìyànjìyàn. Agbára kan tí ń ru ẹ̀ni síwájú sí bá a lọ, agbára náà sì ń mi òkàn. Kò sí iyéméjì, kò sí ibèèrè. Ní igbà iwólé ìṣégún Kristi sínú Jerusalemu, àwọn èniyàn tí wọn kó ara wọn jọ láti gbogbo apá ilẹ̀ náà láti pa àjọ náà mọ̀, Ẹ̀sàn wọ̀ Òkè Ólífí; bí wọn sì ẹ̀ darapọ̀ mọ̀ ogunlógò tí ń bá Jesu lọ, wọn gba imísí wákátí náà, wọn sì ràn án lówó láti mú kí igbe náà lágbára sí i pé, ‘Olùbúkún ni ẹ̀ni tí ń bọ̀ ní orúkọ Oluwa!’ [Matthew 21:9.] Bákan náà ni àwọn aláìgbàgbọ̀ tí ń Ẹ̀sàn wọ̀ àwọn ipàdé Adventist—àwọn kan nítorí ifẹ̀ láti mọ̀ ohun tó ń Ẹ̀sẹ̀, àwọn mìíràn sì kàn láti fi í Ẹ̀sẹ̀ ẹ̀yà—Ẹ̀sẹ̀ ní imòlára agbára idánilójú tí ó ń bá ihìn náà lọ pé, ‘Wò ó, Oṣo-iyàwó ń bọ̀!’” Spirit of Prophecy, volume 4, 250.

Ìfihàn Jesu Kristi ni ihìnre ikeyin tí a tú sílẹ̀ ní àwọn ojọ ikeyin, ó sì ní Íslámù ti Ìyọnu kẹta nínú rẹ̀. Nígbà tí Kristi, ẹ̀ni tí í Ẹ̀sẹ̀ ihìnre tí a tú sílẹ̀ náà, wọ̀ Jerúsálẹ̀mù, tí ó sì Ẹ̀sẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ Ẹ̀kún Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru ti àwọn ojọ ikeyin, a gbé e (a gbé ihìnre Rẹ̀) lórí “kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀”. Íslámù ni ń ru ihìnre ikeyin ti òdodo Kristi.

Ìsúlámù ti jẹ̀, ó sì jẹ̀, yóò sì máa jẹ̀ èniyàn igbó, gégé bí a ti Ẹ̀sẹ̀pẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ igbẹ̀ Arabian, àti ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá fẹ̀ rí i (àti pé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ wà tí wọn kò fẹ̀ rí i), lẹ̀ “mọ̀” ní irọrun pé ogun tí Ìsúlámù ní gbé kalẹ̀ nísinsin yìi jẹ̀ iwèrè igbó. Ìmúrasílẹ̀ láti pa ara ẹ̀ni, ní igbàgbọ̀ pé ẹ̀sàn ríla kan ti ibálòpọ̀ yóò wà ní ọ̀run lẹ̀yìn ikú, jẹ̀ iwèrè Satani. Ìdarúkọ̀ àkókó nípa Ìsúlámù fi hàn pé Ìsúlámù yóò jẹ̀ èniyàn igbó.

Ogun Islam mú gbogbo aráyé jọ láti bá a jagun nínú ogun tí ń túbọ̀ lágbára ti Ègbé kẹta. Islam ni ọ̀gbọ̀n-òná àṣọtẹ̀lẹ̀ fún imúlò ìjọba ayé kan ṣoṣo, àwọn gílóbálsì sí ń kọ̀ni pé wọn mọ̀mọ̀ mú àwọn Júú padà sínú ilẹ̀ Israẹ̀lì lẹ̀yìn Ogun Àgbáyé Kejì, kí wọn lè lo ikóríra àtíjọ̀ tí Islam ní sí àwọn Júú láti dá Ogun Àgbáyé Kẹta sílẹ̀. Àwọn gílóbálsì gbà gbọ̀, wọn sì ti kọ̀ni fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún pé wọn yóò nílò Ogun Àgbáyé Kẹta láti mú ìjọba ayé kan ṣoṣo wọn Ẹ̀sẹ̀. Àwọn idí iwúrí àbàjẹ̀ ti àwọn gílóbálsì, gégé bí a ti fi hàn nínú ọ̀rọ̀ tiwọn fúnra wọn, bá ipa Bibeli ti Islam mu.

Bóyá apá tí ó le jù lọ nínú DNA àṣọtẹ̀lẹ̀ ti Iṣimáẹ̀lì, nínú ẹ̀sẹ̀ náà gan-an níbi tí a ti kọ̀kọ̀ mẹnú kàn án, ni ọ̀títọ̀ pé ẹ̀mí rẹ̀, tí í Ẹ̀sẹ̀ ẹ̀mí “ẹ̀ni igbó,” “ń gbé níwájú gbogbo àwọn arákúnrin rẹ̀.” Èrò pé àwọn ẹ̀ka diẹ̀ péré nínú Ísílámù alágbára ni yóò kópa nínú Ègbé kẹta, kò bá Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọrun mu. Ìwòye tí ó wọ̀pọ̀ tí ìṣẹ̀lú ti sọ di ọ̀tọ̀-ìṣe pé ẹ̀so búburú diẹ̀ wà nínú gbogbo igbówọ̀ ẹ̀sin, àti pé ọ̀pọ̀ jùlọ̀ nínú ẹ̀sin Mùsùlùmí jẹ̀ àwọn ọ̀mọ̀ orílẹ̀-èdè olólùfẹ̀ àlàáfíà, kò fara mọ̀ bóyá pẹ̀lú ìwé mímọ̀ tiwọn fúnra wọn, tàbí pẹ̀lú Bíbẹ̀lì.

Kúrání kọ̀ni pé ó jẹ̀ ojúṣe gbogbo ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Alláh láti mú gbogbo ayé wá sínú ibámu pẹ̀lú òfin Sharia, àti itọ̀kásí àkókó sí Islam nínú ìwé Genesisi fi hàn pé ẹ̀mí “ẹ̀ni igbó” ti Iṣimaeli yóò wà nínú gbogbo ọ̀mọ̀lẹ̀yìn Islam. Kúrání sì ń kọ̀ àwọn olùfaramọ̀ rẹ̀ ní tààràtà láti fi iwà ọ̀mọ̀lúwàbí hàn ní itanràn, nígbà tí wọn bá ń gbé ní àwọn agbẹ̀gbẹ̀ tí wọn kò tii ní agbára láti fi mú òfin ẹ̀sin wọn jẹ̀ lórí olùgbé ibẹ̀, bíi ti Kátólíkì.

Wòlì láti Júdá dojú kọ̀ Jeróbóámù nígbà tí a Ẹ̀sẹ̀ fi ìjọba rẹ̀ lẹ̀lẹ̀. Ìsìn Pùròtẹ̀sítàntì tí ó yapa kúrò ní ọ̀títọ̀ bèrè ní 1844, a sì dojú kọ̀ ọ̀ lésẹ̀kẹ̀sẹ̀ pẹ̀lú Adventismu ti àwọn Millerite, tí wọn ti wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀, tí wọn sì Ẹ̀sẹ̀wá rí òfin Ọ̀lọrun, pẹ̀lú Sábáàti ojọ̀ keje. A sọ̀ fún Adventismu ti àwọn Millerite, gégé bí a ti Ẹ̀sẹ̀pẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú Jeremiah, láti padà sọ̀dọ̀ Ọ̀lọrun, Ẹ̀sẹ̀gbọ̀n kí ó má Ẹ̀sẹ̀ padà sí

“àpéjọ àwọn ẹlẹgàn.” A sọ fún wòlì láti Júdá pé kí ó má ẹ padà lójú ọ̀nà kan náà tí ó fi wá, bẹ̀ẹ̀ ni kí ó má jẹ̀ tàbí kí ó má mu ounjẹ̀ wòlì ẹ̀ké ti Bẹ̀tẹ̀lì, sùgbọ̀n ó ẹ̀ bẹ̀. Ikú wòlì láti Júdá ni a fi sí ààrín àmì méjì ní ìtumò àpẹ̀rẹ̀, tí wọn dúró fún pàápá àti Islam. Adventismu Laodikia kò lè rí òtítọ̀ méjèèjì wònyí, nítorí pé ní 1863, wọn ya ojú ẹ̀mí tiwọn jáde fúnra wọn, wọn sì bẹ̀rẹ̀ ilàna fífipamọ̀ àwọn iyebíye àti ọ̀nà iṣẹ̀ tí William Miller lò láti fi dá ipilẹ̀ Adventismu lélé̀ pẹ̀lú owó ẹ̀lẹ̀tàn àti àwọn iyebíye ẹ̀ké, àti ọ̀nà iṣẹ̀ isin Pùròtẹ̀sítàntì tí ó yapa kúrò ní òtítọ̀ àti ti Kátólíkì.

“Okùnrin Félé Fàlà” náà ti ń gbá ilẹ̀ ilé Rẹ̀ báyií, ó sì ń tún àwọn iyebíye náà ẹ̀, ó sì ń fi wọn fún Miller kí ó lè gbe wọn sórí tàbí rẹ̀, sùgbọ̀n igbàgbọ̀ Adventism ti fọ́jú nípasẹ̀ igbàgbọ̀ pé àwọn ni èniyàn iyókù tí a jí dide gégé bí èniyàn Rẹ̀ ní ọ̀dún 1844.

È má sì ẹ̀ rọ̀ láti wí nínú ara yín pé, A ní Ábúráhámù gégé bí baba wa: nítorí mo wí fún yín pé, Ọ̀lórún lè láti inú àwọn òkúta wònyí jí àwọn ọ̀mọ̀ dide fún Ábúráhámù. Àti nísinsin yíi pẹ̀lú, a ti gbé àáké lẹ̀ gbòngbò àwọn igi: nítorí náà gbogbo igi tí kò bá so ẹ̀so rere ni a ó gé lulẹ̀, a ó sì sọ ọ̀ sínú iná. Èmi nítòótọ̀ fi omi ẹ̀ ẹ̀ribọ̀mi fún yín sí irònúpìwàdà: sùgbọ̀n ẹ̀ni tí ń bọ̀ lẹ̀yìn mi lágbára ju mi lọ, ẹ̀ni tí ẹ̀mi kò yẹ̀ láti gbé bàtà rẹ̀: ọ̀un yóò fi Ẹ̀mí Mímọ̀ àti iná ẹ̀ ẹ̀ribọ̀mi fún yín: ẹ̀ni tí ifẹ̀ rẹ̀ wà ní ọ̀wọ̀ rẹ̀, yóò sì fọ̀ ilẹ̀ ipakà rẹ̀ mọ̀ pátápátá, yóò sì ko alikama rẹ̀ sínú àkà; sùgbọ̀n yóò fi iná tí a kò le pa sun àpòrọ̀ náà run. Mátíù 3:9–12.

Áfẹ̀nukò Ládísíà ni a ó tu jáde kúrò ní ẹ̀nu Olúwa, àfi fún àwọn èniyàn kòòkan tí wọn lè ronú pìwà dà. Ó yẹ̀ kí a sin Áfẹ̀nukò Ládísíà sínú ibojì kan náà tí a ti sin àwọn èniyàn májẹ̀mú àtijọ̀ tí wọn kọ̀ ihinrere Miller sínú rẹ̀, nítorí pé àwọn náà ti di èniyàn májẹ̀mú àtijọ̀ pẹ̀lú ní báyií ní ibásepọ̀ pẹ̀lú ọ̀górùn-ún mẹ̀rinlélógójì ẹ̀gbẹ̀rún náà. Ìṣòtẹ̀ 1863 ni a sàpẹ̀júwe nípasẹ̀ wòlì tí ó wá láti Júdá, ẹ̀ni tí ó sì fi àsọtẹ̀lẹ̀ kan nípa ọ̀ba Josiah sílẹ̀ pẹ̀lú.

A ó máa bá iwádìí yíi lọ̀ nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn.

“Dípò kí a dàbí ayé, a gbọ̀dọ̀ túbọ̀ yàtò sí ayé sí i. Satani ti dara pọ̀ mọ̀ àwọn ijo, yóò sì máa dara pọ̀ mọ̀ wọn ní sísẹ̀ isapá gíga jùlọ̀ sí òtítọ̀ Ọ̀lórún. Ohun gbogbo tí àwọn èniyàn Ọ̀lórún bá ẹ̀ láti wọ̀ ayé lọ̀ nípasẹ̀, yóò mú kí ìṣòdì aláilẹ̀gbẹ̀ dide láti ọ̀dọ̀ àwọn agbára òkùnkùn. Ìjà nílá ikẹ̀yìn ọ̀tá yóò jẹ̀ èyí tí a fi ipinnu líle jagun jùlọ̀. Yóò jẹ̀ ogun ikẹ̀yìn láàárín àwọn agbára òkùnkùn àti àwọn agbára imọ̀lẹ̀. Gbogbo ọ̀mọ̀ Ọ̀lórún tòótọ̀ yóò fi igboyà ja ní apá Kristi. Àwọn tí, nínú ipènjà nílá yíi, bá jẹ̀ kí ara wọn wà ní apá ayé ju ti Ọ̀lórún lọ̀, ní ikẹ̀yìn yóò fi ara wọn sí apá ayé pátápátá. Àwọn tí imọ̀ye wọn nípa ọ̀rọ̀ náà bá dàrú, tí wọn kò sì rí ìtumò aṣòdì-sí-Kristi, dájúdájú yóò fi ara wọn sí apá aṣòdì-sí-Kristi. Kò sí àkókò báyií fún wa láti dà pọ̀ mọ̀ ayé. Dániẹ̀lì ń dúró nínú ipín tirẹ̀ àti ní ipò tirẹ̀. A gbọ̀dọ̀ lóye àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ Dániẹ̀lì àti ti Jóhánù. Wọn ń túmọ̀ ara wọn. Wọn ń fi àwọn òtítọ̀ tí gbogbo èniyàn yẹ̀ kí ó lóye fún ayé. Àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ wònyí gbọ̀dọ̀ jẹ̀ ẹ̀rì ní ayé. Nípa imúṣẹ̀ wọn ní àwọn ojọ̀ ikẹ̀yìn wònyí, wọn yóò túmọ̀ ara wọn.”

“Oluwa ti fẹ̀rẹ̀ fi iyà jẹ̀ ayé nítorí àìṣòdodo rẹ̀. Ó sì ti fẹ̀rẹ̀ fi iyà jẹ̀ àwọn ẹ̀gbẹ̀ ẹ̀sin nítorí ikòsílẹ̀ wọn sí imọ̀lẹ̀ àti òtítọ̀ tí a ti fi fún wọn. Íránṣẹ̀ nílá náà, tí ó sọkan íránṣẹ̀ àngẹ̀lì kin-in-ní, kejì, àti kẹ̀ta, ni a gbọ̀dọ̀ fi fún ayé. Èyí ni yóò jẹ̀ ẹ̀rù iṣẹ̀ wa. Àwọn tí wọn bá gba Kristi gbọ̀ ní tòótọ̀ yóò fara hàn gbangba sí ọ̀fin Jèhófà. Sábáàdì ni àmì láàrín Ọ̀lórún àti àwọn èniyàn Rẹ̀, a sì gbọ̀dọ̀ fi ifarahàn mú ifaramọ̀ wa sí ọ̀fin Ọ̀lórún hàn nípa mímọ̀ Sábáàdì. Ó gbọ̀dọ̀ jẹ̀ àmì iyàtò láàrín àwọn èniyàn àyànfẹ̀ Ọ̀lórún àti ayé. Ó ní ìtumò púpọ̀ láti jẹ̀ olóòtítọ̀ sí Ọ̀lórún. Èyí kàn

mọ̀ ìtúnṣe ìlera. Ó tùmọ̀ sí pé oúnjẹ wa gbọ̀dọ̀ jẹ́ fifọ̀rùn, pé a gbọ̀dọ̀ jẹ́ oníwòntúnwònsì nínú ohun gbogbo. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ onírúurú oúnjẹ tí a sáà maa n rí lórí àwọn tábilì kò ṣe pàtàkì, ṣùgbọ̀n ó n pa ní lárugẹ gidigidi. A gbọ̀dọ̀ pa ọ̀kàn àti ara mọ̀ ní ipò ìlera tí ó dára jùlọ̀. Àwọn tí a bá ti kọ̀ nínú ìmọ̀ àti ìbẹ̀rù Ọ̀lórùn nikan ni a gbọ̀dọ̀ yàn láti gbé ojúṣe. Àwọn tí wọn ti pé nínú òtítító fún ìgbà pípẹ̀, ṣùgbọ̀n tí wọn kò lè fi iyàtọ̀ hàn láàrín àwọn ilàna mímọ̀ ti òdodo àti àwọn ilàna ibi, tí oye wọn ní ti ìdájọ̀ òdodo, àánú, àti ifẹ́ Ọ̀lórùn ti ṣókùnkùn, ni a gbọ̀dọ̀ yọ̀ kúrò nínú ojúṣe.”

“Ọ̀lórùn ní àwọn ẹ̀kọ̀ pàtàkì tí àwọn èniyàn rẹ̀ gbọ̀dọ̀ kọ̀. Bí a bá ti kọ̀ àwọn ẹ̀kọ̀ wònyí tẹ̀lẹ̀, iṣẹ̀ rẹ̀ kì yóò wà níbi tí ó wà lóníí. Ohun kan ni a gbọ̀dọ̀ ṣe. Kò gbọ̀dọ̀ jẹ́ pé a fi òtítító pamọ̀ kúrò lódò àwọn ọ̀jísẹ̀ tàbí àwọn èniyàn tí ó wà ní ipò ojúṣe nítorí ìbẹ̀rù pé a ó fa ìbínú wọn sí wa. A gbọ̀dọ̀ so mọ̀ àwọn ilé-iṣẹ̀ wa àwọn èniyàn tí yóò fi inú tútù àti nínú ọ̀gbọ̀n kéde gbogbo ìmòrán Ọ̀lórùn. Ìbínú Ọ̀lórùn ti ru sí àwọn tí, nínú ààbò ti ara àti ìgbéraga, ti fi ẹ̀gàn hàn sí iṣàkóso rẹ̀. Wọn n fi àṣeyọ̀rí iṣẹ̀ náà sínú ewu.”

“Gbogbo ọ̀nà ẹ̀ké jẹ́ ìtànje, àti bí a bá tẹ̀sìwájú nínú rẹ̀, ní ikeyìn yóò mú iparun wá. Nítorí náà, Olúwa n jẹ́ kí àwọn tí wọn dì mọ̀ àwọn ète ẹ̀ké ní iparun. Ní àkókò gan-an tí a gbọ̀ iyìn àti ifọ̀rìsà, iparun àiròtẹ̀lẹ̀ a dé. Àwọn kan wà tí, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé wọn mọ̀ nípa ìbáwí tí àwọn ẹ̀lòmíràn ti gbà nítorí àìṣòtítító, wọn yí padà kúrò nínú ikilò. Èṣẹ̀ wọn pọ̀ ní ilọ̀po méjì. Wọn mọ̀ ifẹ́ Olúwa, ṣùgbọ̀n wọn kò ṣe é. Ìjìyà wọn yóò bá ẹ̀bi wọn mu. Wọn kò fẹ́ fetí sí ọ̀rò Olúwa.”

Kress Collection, 105, 106.